



بسم الله الرحمن الرحيم

وزارت علوم تحقیقات فناوری

دانشگاه فنی و حرفه ای خراسان شمالی

آموزشکده فنی و حرفه ای دختران بجنورد

(انقلاب اسلامی)

مدرس: بهناز شفیع آبادی

کاردانی حسابداری، حسابداری شرکتها ۱

جلسه سوم

تقسیم سود و زیان در شرکت تضامنی



شرکت تضامنی

نکته: تفاوت اصلی در حسابداری یک شرکت تضامنی در مقابل یک واحد انفرادی (تک مالکی)، تعداد حساب های سرمایه می باشد. ترازنامه شرکت تضامنی برای هر یک از شرکا یک حساب جداگانه سرمایه را گزارش می کند. حداقل تعداد شرکا در شرکت تضامنی ۲ نفر می باشد.

حساب سرمایه شرکا: برای ثبت سرمایه شرکا در دفاتر شراکت های تضامنی دو روش زیر وجود دارد:

(۱) **روش سرمایه ثابت:** در این روش، حساب سرمایه شرکا معادل مبلغی که در شرکت نامه مقرر شده است و شرکا نیز سرمایه گذاری کرده اند بستانکار می شود. چون از نظر قانون تجارت، تغییرات سرمایه حتما باید در اداره ثبت شرکتها به ثبت برسد، بنابراین حساب سرمایه شرکا معمولا به یک مبلغ ثابت در دفاتر ثبت و نگهداری می شود و تغییرات ناشی از برداشت شرکا یا تغییرات ناشی از سود و زیان در حساب جاری شرکا ثبت می شوند. در ایران الزاما باید از روش سرمایه ثابت استفاده کرد. بستن خ سود و زیان با فرض سود (یعنی مانده خ سود و زیان بستانکار باشد):

خ سود و زیان	
جاری شریک الف	
جاری شریک ب	
بستن حساب برداشت:	
A	جاری شریک الف
B	جاری شریک ب
A	برداشت الف
B	برداشت ب

(۲) **روش سرمایه متغیر:** در این روش، حساب سرمایه شرکا به مبلغ معینی که در شرکتنامه منعکس شده ثابت نمی ماند و برداشت شرکا و سهم شرکا از سود و زیان و ... مستقیما به حساب سرمایه منظور می



شود. بنابراین چنانچه شراکت تضامنی در اداره ثبت شرکت ها به ثبت رسیده باشد، حساب سرمایه شرکا به روش ثابت نگهداری می شود و در غیر اینصورت می توان از روش متغیر استفاده کرد.
 بستن خ سود و زیان با فرض سود (یعنی مانده خ سود و زیان بستانکار باشد):

خ سود و زیان	
سرمایه الف	
سرمایه ب	
بستن حساب برداشت:	
A سرمایه الف	
B سرمایه ب	
A برداشت الف	
B برداشت ب	

مثال ۱) فرض کنید آرش و دانش شرکای شرکت تضامنی "آرش و برادر" سود و زیان را طبق شرکتنامه به ترتیب به نسبت ۲ و ۱ بین خود تقسیم کنند. سود خالص و قابل تقسیم سال جاری ۹۰۰۰۰۰ ریال می باشد. آنها توافق کردند مبلغ ۱۰۰۰۰۰ و ۲۰۰۰۰۰ ریال به ترتیب برای آرش و دانش جهت حق الزحمه سالانه پرداخت و ۱۰ درصد سود خالص قبل از کسر پاداش را به عنوان پاداش به دانش اختصاص دهند. سهم هر کدام از شرکا از سود چقدر است؟

سود باقیمانده	دانش	آرش	
۹۰۰۰۰۰			
(۳۰۰۰۰۰)	۲۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰	حق الزحمه
(۹۰۰۰۰۰)	$900000 \times 10\% = 90000$		پاداش به دانش
۵۱۰۰۰۰			
(۵۱۰۰۰۰)	$510000 \times \frac{1}{3} = 170000$	$510000 \times \frac{2}{3} = 340000$	
.	۴۶۰۰۰۰	۴۴۰۰۰۰	



مثال ۲) فرض کنید شرکت الف و شرکا طی سال جاری سودی معادل ۵۰۰۰۰۰ ریال داشته است. نحوه تخصیص سود بر اساس شرکتنامه به شرح زیر است:

- ۱) حق الزحمه پرداختی به الف و ب ۲۰۰۰۰۰ و ۱۵۰۰۰۰ ریال باشد.
 - ۲) تعلق ۵ درصد بهره نسبت به مانده ی سرمایه اول دوره به هر کدام از شرکا.
 - ۳) تخصیص پاداش به ج معادل ۵ درصد سود خالص پس از کسر پاداش
 - ۴) تقسیم باقیمانده سود به نسبت ۲ و ۳ و ۱.
- سرمایه اول دوره به ترتیب ۱۰۰۰۰۰، ۲۰۰۰۰۰، ۲۵۰۰۰۰ ریال می باشد.
- مطلوبست محاسبه سهم هر یک از شرکا از سود شرکت.

الف	ب	ج	سود باقیمانده
۲۰۰۰۰۰	۱۵۰۰۰۰		۵۰۰۰۰۰
حق الزحمه			(۳۵۰۰۰۰)
$100000 \times 5\% = 5000$	$200000 \times 5\% = 10000$	$250000 \times 5\% = 12500$	بهره (۲۷۵۰۰)
		$B=23810$	پاداش به ج (۲۳۸۱۰)
			۹۸۶۹۰
$98690 \times \frac{2}{6} = 32896.66$	$98690 \times \frac{3}{6} = 49345$	$98690 \times \frac{1}{6} = 16448.33$	(۹۸۶۹۰)
۲۳۷۸۹۶,۶۶	۲۰۹۳۴۵	۵۲۷۵۸,۳۳	۰

$$B = 25000 - 0.05B \rightarrow B = (500000 - B) \times 5\% \rightarrow B = 500000 \times 5\% - 0.05B \rightarrow B = 25000 - 0.05B$$

$$\rightarrow B = 23810$$

مثال ۳) مانده ابتدای دوره سرمایه آقایان الف و ب به ترتیب ۵۰۰۰۰۰ و ۳۰۰۰۰۰ ریال و سود سال جاری این شرکت بالغ بر ۲۴۰۰۰۰ ریال می باشد. شرکتنامه شرکت در رابطه با تقسیم سود و زیان نکات زیر را بیان می کند:

- ۱) حقوق سالیانه ای معادل ۷۰۰۰۰ ریال برای آقای الف و ۵۰۰۰۰ ریال برای آقای ب منظور گردد.



(۲) بهره ای معادل ۵ درصد به مانده ابتدای دوره سرمایه تعلق می گیرد.

(۳) پاداشی به آقای ب معادل ۲۰ درصد سود شرکت بعد از کسر پاداش تخصیص یابد.

(۴) باقیمانده سود به نسبت ۱ و ۳ به ترتیب بین آقایان الف و ب تقسیم شود.

مطلوبست محاسبه سهم هر کدام از شرکا از سود شرکت.

الف	ب	سود باقیمانده
		۲۴۰۰۰۰
حقوق	۷۰۰۰۰	(۱۲۰۰۰۰)
بهره	$500000 \times 5\% = 25000$	$300000 \times 5\% = 15000$ (۴۰۰۰۰)
پاداش به ب	B=40000	(۴۰۰۰۰)
		۴۰۰۰۰
	$40000 \times \frac{3}{4} = 30000$	$40000 \times \frac{1}{4} = 10000$ (۴۰۰۰۰)
	۱۳۵۰۰۰	۰

$$B = 20\%(240000 - B) \rightarrow B = 48000 - 0.2B \rightarrow 1.2B = 48000 \rightarrow B = 40000$$

مثال (۴) مانده سرمایه حسن، حسین و محسن به ترتیب ۱۰۰۰۰، ۲۰۰۰۰ و ۷۰۰۰۰ ریال می باشد. سهم هر یک

از شرکا از سود و زیان شرکت به این قرار می باشد:

(۱) اولین ۲۵۰۰۰ ریال بر مبنای مانده حساب های سرمایه شرکا بین آنها تقسیم می شود.



(۲) بابت خدمات شرکا، ۱۹۰۰۰ ریال بعدی به آنها اختصاص می‌یابد که سهم حسن و حسین و محسن به

ترتیب ۵۰۰۰، ۶۰۰۰ و ۸۰۰۰ ریال می‌باشد.

(۳) باقیمانده به نسبت مساوی بین شرکا تقسیم می‌شود.

اگر سود ویژه شرکت ۵۰۰۰۰ ریال باشد سهم هر یک از شرکا را از سود شرکت محاسبه کنید.

<u>سود باقیمانده</u>	<u>محسن</u>	<u>حسین</u>	<u>حسن</u>
۵۰۰۰۰			
(۲۵۰۰۰)	$25000 \times \frac{70000}{100000} = 17500$	$25000 \times \frac{20000}{100000} = 5000$	$25000 \times \frac{10000}{100000} = 2500$
<u>(۱۹۰۰۰)</u>	۸۰۰۰	۶۰۰۰	۵۰۰۰
۶۰۰۰			
(۶۰۰۰)	2000	2000	$6000 \times \frac{1}{3} = 2000$
<u>۰</u>	<u>۲۷۵۰۰</u>	<u>۱۳۰۰۰</u>	<u>۹۵۰۰</u>